

ZPRAVODAJ

Kartografické společnosti České republiky

č. 2/2014

OLMOUC SE STALA DĚJIŠTĚM MEZINÁRODNÍ KARTOGRAFICKÉ KONFERENCE CARTOCON2014

V posledním únorovém týdnu (25.–28. 2. 2014) byla Olomouc dějištěm významné mezinárodní kartografické konference. Katedra geoinformatiky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci zde totiž pořádala konferenci CARTOCON2014, která byla vyvrcholením realizace dvouletého projektu „Podpora tvorby národní sítě kartografie nové generace – NeoCartoLink“ spolufinancovaného Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Konference byla nejvýznamnější kartografickou akcí, jaká se kdy v České republice konala, a to nejen počtem přes čtyři stovky skutečně registrovaných (podepsaných) účastníků, ale především díky velkému množství významných zahraničních hostů celkem z 29 zemí světa. Konference CARTOCON2014 se zúčastnila Executive Committee Mezinárodní kartografické asociace, tj. prezident, sekretář a sedm viceprezidentů, zasedání zde měly čtyři odborné komise ICA a jedna pracovní skupina ICA, přítomna byla řada čelních světových představitelů kartografie a geoinformatiky. Na konferenci vystoupilo přes padesát zahraničních hostů z celého světa a další desítky odborníků z České republiky. Tematické zaměření příspěvků bylo velmi variabilní a směřovalo do řady oborů, které kartografií a geoinformatiku využívají, zastoupení zde proto měla nejen akademická pracoviště, ale také veřejná správa, složky záchranného systému, komerční firmy a další.

Foto 1: Účastníci CARTOCON2014 první den konference – zasedání odborných komisí. (foto Viktor Čáp)

Konference se konala v prostorách NH Olomouc Congress, přičemž součástí konference byla řada doplňkových aktivit. Mezi ty nejvýznamnější patřila doprovodná výstava Kouzlo starých map (samostatná zpráva níže), dále pak tradiční seminář Kartografický den (již 8. ročník), prezentace nejmodernějších technologií 3D tisku, varhanní koncert a další. Významnou událostí v době trvání konference bylo vyhlášení výsledků soutěže Mapa roku 2013 (samostatná zpráva níže).

Foto 2: Prezident ICA Georg Gartner při svém vystoupení. (foto Viktor Čáp)

Foto 3: Osobnosti mezinárodní kartografické scény v publiku. (foto Viktor Čáp)

16. ROČNÍK SOUTĚŽE MAPA ROKU 2014 ZNÁ SVÉ VÍTĚZE

Odborná komise pro soutěž **Mapa roku** zhodnotila kartografická díla vydaná v roce 2013, určila nominace v jednotlivých kategoriích, vyhodnotila vítěze a udělila zvláštní ocenění. V pořadí již 16. ročník prestižní kartografické soutěže Mapa roku tak zná své vítěze, kteří byli vyhlášeni v pátek 28. února 2014 v rámci mezinárodní konference CARTOCON2014 v Olomouci.

O titul **Mapa roku 2013** bojovalo celkem **123 produktů**, které do soutěže přihlásilo rekordních **39 producentů** (autorů) z celé České republiky.

Počet přihlášených produktů dle kategorií:

<u>Kategorie</u>	<u>Počet přihlášených produktů</u>
Atlasy, soubory a edice map	13
Samostatná kartografická díla	85
Kartografická díla pro školy	10
Studentské kartografické kvalifikační práce	6
Digitální kartografické produkty a aplikace na internetu	9

Hodnotící komise Kartografické společnosti ČR se sešla v pondělí 17. února 2014 v Praze a vyhlásila níže uvedené nominace. Členové odborné komise také prvně využili možnost tzv. „divoké karty“, kdy mohli do hodnocení po dohodě s vydavatelem zahrnout i takové dílo, které nebylo v řádném termínu do soutěže přihlášeno.

Nominace a vítězové ocenění Mapa roku 2013 jsou:

Kategorie Atlasy, soubory a edice map

- Edice Základní geologická mapa ČR 1 : 25 000 – Geopark UNESCO Český Ráj (Česká geologická služba)
- Atlas činnosti speciálně pedagogických center v České republice (Univerzita Palackého v Olomouci)
- Atlas měsíce (Nakladatelství Aventinum, spol. s r. o.)
- Praha 1 : 15 000 Velký atlas (Kartografie PRAHA, a. s.)
- Historický atlas měst ČR, Praha Smíchov: Svazek č. 24 (Historický ústav AV ČR)

*Vítězem kategorie se stala **Edice Základní geologická mapa ČR 1 : 25 000 – Geopark UNESCO Český Ráj** vydaná Českou geologickou službou.*

Kategorie Samostatná kartografická díla

- Plzeňský kraj – Vodácká mapa Berounka 1 : 50 000 (Plzeňský kraj)
- Zimní mapa Lužické hory, Žitavské hory 1 : 35 000 a Cykloturistická mapa Lužické hory, Žitavské hory 1 : 35 000 (Geodézie On Line, spol. s r. o.)
- Pražská památková rezervace – Plán města 1 : 6 500 (Hlavní město Praha)
- Ručně malovaná mapa regionu Českolipsko (Malované mapy, s. r. o.)
- Jezdíme na plyn, mapa plnicích stanic CNG 1 : 730 000 (PLAN Studio, spol. s r. o.)

*Vítězem kategorie se stala **Vodácká mapa Berounka 1 : 50 000** vydaná společností SHOCart, spol. s r. o. pro Plzeňský kraj.*

Kategorie Studentské kartografické kvalifikační práce – nominace nebyly z důvodu obtížného srovnání prací vyhlášeny. Cena se v této kategorii neuděluje.

Kategorie Digitální kartografické produkty a aplikace na internetu

- Mapy ČÚZK – mobilní aplikace (ČÚZK)
- Zimní mapa Mapy.cz (Seznam.cz)
- Hrady, zámky a kaštiele Slovenska na Google Earth (3D model, s. r. o.)

- Plán BotanGIS (Univerzita Palackého v Olomouci)

Vítězem kategorie se stala **Zimní mapa Mapy.cz** vydavatele Seznam.cz.

Kategorie Kartografická díla pro školy

- Školní atlasy pro ZŠ a víceletá gymnázia – Austrálie, Amerika, ČR (Kartografie PRAHA, a. s.)
- Atlas světa pro každého (Kartografie PRAHA, a. s.)
- Planeta Země od pólu k pólu (Kartografie PRAHA, a. s.)

Vítězem kategorie se stal **soubor školních atlasů pro ZŠ a víceletá gymnázia – Austrálie, Amerika, ČR** vydavatele Kartografie PRAHA, a. s.

Foto 4: Slavnostní vyhlášení výsledků soutěže se uskutečnilo netradičně v rámci Kartografického dne v Olomouci, při příležitosti konání mezinárodní konference CARTOCON2014. (foto Milada Hronová)

VÝSTAVA A CYKLUS PŘEDNÁŠEK KOUZLO STARÝCH MAP

Od pátku 21. února do neděle 27. dubna 2014 byla Olomouc dějištěm unikátní výstavy Kouzlo starých map. Výstavu pořádali Vlastivědné muzeum v Olomouci a Katedra geoinformatiky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci ve spolupráci s Muzeem Komenského v Přerově, Vědeckou knihovnou v Olomouci, Masarykovou univerzitou a Univerzitou Karlovou v Praze. Právě spojení těchto významných institucí, které poskytly ty nejcennější exponáty ze svých sbírek, činí výstavu velice zajímavou. Některé z prezentovaných exponátů byly unikáty, které běžně veřejnosti dostupné nejsou, a v takovém rozsahu, jenž vytváří ucelenou sbírku, doposud veřejnosti představeny nebyly.

„Jsem velmi potěšen, že Katedra geoinformatiky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci oslovila naše muzeum, aby participovalo na tak významném projektu. Dlouholetá úspěšná spolupráce mezi Vlastivědným muzeem v Olomouci a Univerzitou Palackého v Olomouci, jež v sobě zahrnuje řadu výstav, vědeckovýzkumných úkolů či společnými silami vybudovanou expozici Olomoucká univerzita tak přináší další výjimečný výstavní počín,“ uvedl ředitel VMO Ing. Břetislav Holásek.

Výstava, jejímž iniciátorem byl prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc., vedoucí Katedry geoinformatiky PŘF UP, nabídla odborné a laické veřejnosti známé i méně známé mapy, atlasy a glóby, jakož i odborné přednášky a komentované prohlídky. Kartografická díla, jež vznikla v průběhu několika staletí na mnoha místech Evropy, návštěvníky zaujala svým pozoruhodným obsahem, velkými rozměry, způsobem provedení nebo zvláštním osudem. Návštěvníci s hlubším zájmem (nejen) o kartografii, geografii a historii měli příležitost zhlédnout například repliku nejstarší dosud nalezené mapy světa (Pavlovská mapa, stáří cca 25 tisíc let), nejvýznamnější mapy z kartografické produkce Jana Amose Komenského, staré mapy světa, unikátní barokní glóby i portolánový atlas Jaume Olivese z roku 1563, nalezený až počátkem 21. století ve fondech Vědecké knihovny v Olomouci. Propojením starých map a moderních technologií pak vznikla i digitální aplikace Zobrazení Olomouce na starých mapách, která byla návštěvníkům k dispozici prostřednictvím dotykových obrazovek.

Komentovaných prohlídek využilo přes 1500 návštěvníků. Jediným doplněním výstavy pak byl cyklus doprovodných přednášek, které se konaly vždy ve středu v Radeckého sále. Své příspěvky přednášeli nejvýznamnější odborníci na historickou kartografii v České republice, například doc. RNDr. Milan V. Drápela, CSc. (Masarykova univerzita Brno), prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc. (Historický ústav AV ČR), PhDr. et Mgr. Eva Novotná (Univerzita Karlova v Praze) a další. K výstavě vyšel rovněž reprezentativní česko-anglický katalog.

Foto 5: Profesor Voženílek a docent Drápela při jedné z doprovodných přednášek (foto Alžběta Brychtová)

Foto 6: Sál výstavy *Kouzlo starých map* plný exponátů (foto Tomáš Liczka)

KONFERENCE GIVS 2014 MĚLA KARTOGRAFICKOU SEKCI

Česká asociace pro geoinformace (CAGI) uspořádala v pořadí již 7. ročník výroční konference Geoinformatika ve veřejné správě (GIVS), která se uskutečnila tradičně na Novotného lávce v Praze v termínu 15.–16. 5. 2014. Konference se konala pod záštitou Ministerstva vnitra a Ministerstva životního prostředí. Registrováno bylo celkem 130 účastníků a podle slov předsedy CAGI Ing. Karla Janečky, Ph.D.

Témata konference byla poměrně široká, nejvíce skloňované však bylo budování národní geoinformační infrastruktury v ČR (GeoInfoStrategie) a moderní trendy v geoinformaticce. V pátek byla dokonce samostatná sekce Kartografické společnosti ČR, vedená doc. Václavem Talhoferem.

Foto 7: Sekce Kartografické společnosti ČR na konferenci GIVS 2014 (foto Rostislav Nétek)

VÝZVA K ÚČASTI V SOUTĚŽI DĚTSKÉ MAPY BARBARY PETCHENIK

Kartografická společnost ČR pořádá i v letošním roce ve spolupráci s Katedrou geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci národní kolo mezinárodní soutěže ICA Dětskou mapu Barbary Petchenik. Téma pro období 2013–2015 je Moje místo v dnešním světě. Hodnocené budou práce ve čtyřech věkových kategoriích: do 6 let, 6–8 let, 9–12 let, nad 12 let. Hodnocená kritéria jsou srozumitelnost tematiky – hlavní poselství obrázku, kartografický obsah – propojení prvků mapy s tématem soutěže (kontinenty, oceány, mapy, apod. – přiměřeně věku), kvalita provedení a celková estetická hodnota. Výkresy je potřeba zaslat nejpozději do 21. 12. 2014 na adresu: Katedra geoinformatiky, Univerzita Palackého v Olomouci, 17. listopadu 50, 771 46 Olomouc. Obálka by měla být označena popiskem „Dětská mapa Barbary Petchenik“.

Vybraná díla budou odeslána do mezinárodního kola a budou vystavena v rámci ICC v Rio de Janeiro, Brazílie. V případě jakýchkoliv dotazů se, prosím, obraťte na alena.vondrakova@upol.cz. Více informací je k dispozici na http://geoinformatics.upol.cz/mapa_roku/barbara

NOVÝ ŘEDITEL ZEMĚMĚŘICKÉHO ÚŘADU – Ing. Karel Brázdil, CSc.

Ke dni 1. 1. 2014 byl ředitelem Zeměměřického úřadu při ČÚZK jmenován plukovník v záloze, Ing. Karel Brázdil, CSc. Stalo se tak krátce po jeho 55. narozeninách, které oslavil 28. 12. 2013. Ve funkci nahradil do důchodu odcházejícího Ing. Jiřího Černohorského, který tento vedl úřad v období 1993–2013, tj. po dobu dvaceti let. S ohledem na bohatou profesní dráhu Karla Brázdila a jeho přínos oboru geodézie a kartografie, je vhodné shrnout stručně jeho životní dráhu.

Narodil se 28. 12. 1958 v Kroměříži. Ve Zlíně (tehdejší Gottwaldově) vystudoval Střední průmyslovou školu stavební, v letech 1980–1985 zvolil, již jako voják z povolání, studium oboru geodézie a kartografie na VAAZ v Brně, které ukončil v hodnosti poručíka a s titulem zeměměřického inženýra. Vědecký titul kandidáta věd CSc., v oboru kartografie, získal roku 1994 v rámci externí aspirantury na Vojenské akademii v Brně.

Aktivní vojenskou službu vykonával v rámci Vojenského topografického ústavu v Dobrušce, kde postupně zastával funkce zástupce střediska informatiky a zástupce náčelníka ústavu. V roce 1999 byl ustanoven náčelníkem oddělení výstavby a rozvoje vojenské topografické služby a současně zástupcem náčelníka topografického odboru při Generálním štábu AČR. Od roku 2000 již působil ve funkci náčelníka Vojenského topografického ústavu v Dobrušce a od roku 2003 byl náčelníkem nově vzniklého Vojenského geografického a hydrometeorologického ústavu, taktéž v Dobrušce. V těchto funkcích se Karel Brázdil intenzivně věnoval problematice kartografie a vojenských geografických informačních systémů. Má významný podíl na zavedení nového státního mapového díla určeného pro obranu republiky podle standardů NATO, tj. zejména geodetický souřadnicový systém WGS 84 a kartografické zobrazení UTM. Z armády odešel 31. 12. 2005, jeho další odborná dráha je již spojena s civilní zeměměřickou službou.

V Zeměměřickém úřadě pracuje Karel Brázdil od 1. 1. 2006, zpočátku ve funkci vedoucího odboru správy ZABAGED, od roku 2008 jako vedoucího zeměměřického odboru ZÚ v Pardubicích. Zde se zasloužil zejména o nové výškopisné mapování území ČR metodou leteckého laserového skenování, kde je vhodné zmínit i jeho dlouholetou odbornou spolupráci s významným propagátorem moderních digitálních mapovacích technologií, doc. Ing. Jiřím Šimou, CSc., bývalým dlouholetým předsedou ČÚZK.

Autor tohoto medailonku, který měl tu čest být nejen oponentem kandidátské disertace jubilanta ale i účastníkem četných odborných setkání, si dovoluje vyslovit ocenění celoživotního profesního zápalu, odborné erudice a manažerského talentu Karla Brázdila, včetně jeho přátelské povahy umožňující rozvoj kolegiálních styků v oblasti civilní i vojenské, státní služby i pedagogické půdy.

Novému řediteli Zeměměřického úřadu přejeme jménem Kartografické společnosti ČR mnoho zdarů a úspěchů v jeho odpovědném poslání.

Prof. Ing. Bohuslav Veverka, DrSc.

ZEMŘELA OSOBNOST ČESKÉ KARTOGRAFIE – PhDr. Ondřej Roubík

Kartografové se druhé květnové pondělí rozloučili s legendárním kartografem Ondřejem Roubíkem, který působil mimo jiné po druhé světové válce i v diplomatických službách. Čestný člen Kartografické společnosti zemřel ve věku nedožitých 87 let ve středu 30. dubna 2014. Rozloučení se konalo v obřadní síni na Olšanských hřbitovech v Praze.

Při studiích dějepisu a zeměpisu na UK v Praze absolvoval ještě knihovnické kurzy na filosofické fakultě. Veškerou svoji odbornou činnost však věnoval již od počátku oboru kartografie. Zprvu, od r. 1951, pracoval v kartografické redakci nakladatelství Orbis. V roce 1955 přešel do rezortu geodézie a kartografie a v roce 1958 byl jmenován vedoucím kartografického oddělení Ústřední správy geodézie a kartografie v Praze. Později pracoval jako vedoucí redaktor tehdejšího Kartografického nakladatelství, se úspěšně podílel na jeho tehdy průlomové vydavatelské činnosti.

Aktivně pracoval v bývalé Československé vědecko-technické společnosti a později po několik období byl předsedou revizní komise Kartografické společnosti ČR. Za aktivní práci pro rozvoj české kartografie a činnost ve společnosti byl jmenován jejím čestným členem.

Po roce 1970 pracoval v rezortní vědeckotechnické základně, odkud byl také vyslán na Kubu, kde se podílel na vydávání školní kartografie této země, která tehdy v porovnání s kartografickou tvorbou ostatních zemí latinské a střední Ameriky byla výjimečná a sklízela obdiv na mezinárodních fórech.

Ondřej Roubík byl od samého začátku členem hodnotící komise soutěže Mapa roku, která v tom roce vydaná kartografická díla hodnotila poprvé už v minulém století. Mladší kolegy svými glosami upozorňoval, že i některá nová tematická díla jako například Atlas podnebí poprvé na území České republiky vyšla už někdy v polovině minulého století.

„Byl to odborník na pravém místě s obrovským přehledem. Vztah k humanitním vědám měl z domova, neboť jeho otec byl profesorem historie. Neviděl jsem jej nikdy rozčileného a všechny pracovní úkoly řešil s klidem. Kam přišel, tam si získal respekt. Naposled ve Výzkumném ústavu geodetickém, topografickém a kartografickém ve Zdíbech působil jako auditor. Bude nám všem moc chybět,“ zavzpomínal na svého kolegu někdejší ředitel zeměměřické vědeckovýzkumné základny ve Zdíbech Václav Slaboch.

Obřadu, který proběhl v Ústřední obřadní síni v Praze na Olšanských hřbitovech a provázela jej díla Antonína Dvořáka a Bedřicha Smetany, se zúčastnili někdejší kolegové PhDr. Roubíka i řada přátel z odborného okruhu. Poslední poctu mu vzdali současní i bývalí ředitelé a vedoucí útvarů VÚGTK Zdiby a Kartografie Praha, předsedové a členové výboru Kartografické společnosti ČR a z Brna přicestoval i bývalý prezident Mezinárodní kartografické organizace ICA Milan Konečný.

Ing. Petr Skála

Redakce:

Doc. Ing. Miroslav Mikšovský, CSc., Ing. Růžena Zimová, Ph.D., RNDr. Alena Vondráková, Ph.D.